

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Aspuddens skola i Stockholms stad

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Aspuddens skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen. Skolinspektionens bedömning av Aspuddens skola avseende undervisningen bygger på ett urval, där lektionsobservationer och elevintervjuer endast genomförts på mellanstadiet.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framtidsytande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Aspuddens skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn fördjupar analyserna av de resultatuppföljningar och utvärderingar som görs i syfte att kunna fatta väl avvägda beslut om utvecklingsåtgärder.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar skolans utveckling, elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna och elevhälsan analyserar elevers och elevgruppers behov av såväl stöd som utmaningar i undervisningen, så att effektiva insatser kan prioriteras.

Trygghet och studiero

Utbildningen präglas i flera delar av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att skolans rutiner och gemensamma förhållnings-sätt efterföljs av samtlig personal samt att det finns forum där lärare och elever diskuterar gemensamma strategier för att förbättra studieron.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att det genomförs fördjupade analyser när avvikelser i lärares omdömen eller betyg upptäcks.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 17 mars 2024 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr. 2022:11085) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömning

Rektorn på Aspuddens skola leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn kontinuerligt följer upp kunskaps- och trygghetsresultat och undervisningens genomförande, vilket ger en god grund för att kunna analysera undervisningens kvalitet. Däremot genomför rektorn i alltför liten omfattning analyser av orsakerna till resultaten, för att rektorn ska kunna fatta väl avvägda beslut om utvecklingsåtgärder och resursfördelning. Rektorn leder och styr i något begränsad omfattning skolans jämställdhetsarbete för att säkerställa att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas. Rektorn skapar däremot goda förutsättningar för lärare att samverka med varandra, där ett kollegialt lärande äger rum.

Motivering

Rektorn följer upp resultat men analysen är begränsad

Granskningen visar att rektorn får en bild av skolans resultat genom uppföljning av olika resultat vilket ger rektorn en god grund för att leda utvecklingen av undervisningen. Skolan följer exempelvis upp trygghets- och kunskapsresultat och undervisningens genomförande, vilket ger rektorn en bred bild av skolans resultat. Resultat från nationella prov samt att skolans värdegrundsuppdrag integreras i undervisningen följs också upp. Både lärare och elevhälsa deltar regelbundet i uppföljningsarbetet. Skolan genomför bland annat uppföljningar av elevers omdömen vid mitten av varje termin där lärarna gör bedömningar av elevernas kunskapsutveckling. I anslutning till

de tillfällena utvärderar skolan också elevers eventuella extra anpassningar. Elevhälsan och lärare samverkar i det arbetet i syfte att ge rektorn en uppfattning om hur resurser ska fördelas för att bäst möta de behov som finns på skolan. Rektorn följer upp trygghetsresultaten genom flera enkäter som elever och vårdnadshavare svarar på varje läsår. Av granskningen framgår även att rektorn följer upp undervisningens genomförande genom lektionsobservationer. Av intervjuer framkommer att rektorn i huvudsak genomför lektionsbesök där det finns behov som kräver stöd eller åtgärder från rektorn, snarare än att använda lektionsbesök för att identifiera framgångsfaktorer i undervisningen.

Av granskningen framgår vidare att rektorn beslutar om åtgärder för att utveckla verksamheten och fördelar resurser, däremot grundar sig besluten i en begränsad analys. Av inkommen dokumentation till Skolinspektionen samt av intervjuer framgår visserligen att lärarna ska göra analyser av sin undervisning, men några tydliga kopplingar mellan undervisningen och de resultat som uppnåtts framträder inte. Elevhälsan deltar också i analysarbetet, särskilt med resultat som är kopplade till trygghetsarbetet. Skolan arbetar vid tidpunkten för granskningen med att prioritera trygghet, studiero samt att utveckla tillgängliga lärmiljöer på skolan. Trots att det råder en samstämmig bild på skolan om att det är områden som behöver utvecklas framträder inga tydliga analyser och slutsatser för hela skolenheten. På samtliga stadier har rektorn fördelat resurser för fler tillgängliga lärmiljöer i undervisningen, exempelvis genom särskilda undervisningsgrupper eller extra personella resurser på vissa lektioner. Det är dock otydligt hur kopplingen mellan analyserna och rektorns beslut om utvecklingsåtgärder ser ut. Vidare framgår att lärare upplever att återkopplingen från rektorn på genomförda analyser är begränsad.

Skolan har ett något begränsat strategiskt jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorns ledning och styrning av ett jämställdhetsarbete på skolan är något begränsad. I intervjuer beskrivs att det finns inslag där jämställdhetsbegreppet är en del av undervisningen, men lärarna känner inte närmare till hur skolan arbetar strategiskt med jämställdhet. Av intervjuer framgår att rektorn beslutat om vissa åtgärder där skolan identifierat behov av att förbättra skolans miljö utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Det kan exempelvis handla om att rastaktiviteter utformas utifrån ett medvetet perspektiv där elever välkomnas att delta oavsett könstillhörighet, eller genom värderingssamtal i kill- och tjejgrupper. Rektorn beskriver i intervju att det har funnits situationer på skolan där skolmiljön har upplevts som "grabbig", vilket föranlett att rektorn vidtagit åtgärder genom att samtala med elever och vårdnadshavare. Vidare framkommer att elevernas kunskapsresultat och resultat från skolans trygghetsenkäter är uppdelat utifrån variabeln kön. Analysen är dock begränsad

när könsskillnader finns och det uttrycks inga tänkbara slutsatser om vad eventuella skillnader mellan flickor och pojkar beror på. Sammanfattningsvis saknas ett tydligt uttalat perspektiv på hur skolan säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet på ett tydligt sätt

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet på ett tydligt sätt där lärarna har goda förutsättningar att samverka genom en tydlig mötestruktur. Skolans ledningsgrupp består av rektorn samt flera biträdande rektorer. Ledningsgruppen har regelbundna möten samt månadsvisa avstämningar med skolans förstelärargrupp, vilket ger rektorn en övergripande bild av nuläget på skolan. Skolan har tydliga mötesforum och av intervjuer framgår att det är elevernas utveckling som är i fokus vid flera av de olika mötestillfällena. Skolans möten har tydliga syften och kan innefatta korta avstämningar, till exempel tavelmöten, ämnesmöten eller arbetslagsmöten. Vid en del av lärarnas möten deltar även elevhälsan.

Vidare framgår att det sker ett kollegialt lärande med fokus på undervisningen och att detta är särskilt tydligt vid ämnesmöten. Av intervjuer framgår exempelvis att lärarna använder ämnesmöten för att utforma bedömningsuppgifter eller för att följa upp elevernas kunskapsresultat. Lärarna arbetar även med skolans så kallade "ämnesdeklaration" med syfte att utveckla undervisningens kvalitet genom kollegialt lärande. Av flera intervjuer beskrivs hur lärare samverkar med elevhälsan för att få stöd i att utforma undervisningen så att den kommer alla elever tillgodo.

Granskningen visar även att det finns goda rutiner för att ta emot och introducera ny anställd personal och modersmålslärare, samt för stöd till obehöriga lärare. Skolan har en stor andel behöriga och legitimerade lärare och obehöriga lärare har alltid handledning av en legitimerad lärare. Det finns även rutiner för ny personal, exempelvis avsätts en särskild uppstartsdag för lärare som påbörjar sin anställning vid läsårsstart. För personal som tillkommer under läsåret finns skolans rutiner nedskrivna att ta del av.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn fördjupar analyserna av de resultatuppföljningar och utvärderingar som görs i syfte att kunna fatta väl avvägda beslut om utvecklingsåtgärder.

Granskningen visar att rektorn följer upp resultat men genomför inte en fördjupad analys som kan förklara bakomliggande orsaker till resultaten.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar analysen genom att ta reda på vilka faktorer som påverkar resultaten samt hur skolans förutsättningar påverkar undervisningens genomförande och kvalitet. Analysen bör ge en bild av både vilka framgångsfaktorer och utvecklingsbehov som finns. I analys- och utvecklingsarbetet behöver såväl rektor och lärare som elevhälsa vara delaktiga. Rektorn behöver kunna fatta väl avvägda beslut om utvecklingsinsatser som ska genomföras, utifrån de behov skolan har, och tillsammans med personalen följa upp att dessa får avsedd effekt. Att utgå ifrån orsaksanalysen innebär att insatserna är behovsanpassade för skolans verksamhet och att eventuella utvecklingsområden inte ska förbises. Insatserna kan därmed också utjämna eventuella obefogade skillnader inom skolan, mellan lärare, ämnen och årskurser. En del av ett utvecklingsarbete kan vara att se till att lärare ges kompetensutveckling med utgångspunkt i identifierade behov. Skolans identifierade framgångsfaktorer kan med fördel användas som en del i det utvecklingsarbetet, exempelvis inom ett kollegialt lärande.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen av undervisningen på mellanstadiet är att det finns en variation och en tydlig struktur i undervisningen, men eleverna får inte alltid ett tillräckligt aktivt lärarstöd för komma igång i skolarbetet. Vidare stärker lärarna elevernas självförtroende och motivation på ett naturligt sätt i undervisningen, men en del elever behöver både mer stöd och fler utmaningar i undervis-

ningen än vad som ges. Skolans arbete med att låta eleverna ha ett påtagligt inflytande över innehållet i undervisningen, samt att utvärdera undervisningen, är begränsat.

Motivering

Undervisningen är varierad och målfokuserad, men eleverna får inte alltid ett tillräckligt aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen består av olika typer av uppgifter och aktiviteter, men det finns elever som inte ges ett tillräckligt aktivt lärarstöd för att de ska komma igång med uppgifter eller bibehålla engagemang i skolarbetet. Under Skolinspektionens lektionsobservationer framgår att uppgifterna varierades mellan lärares genomgångar, enskilt arbete, diskussioner i helklass och i mindre grupper. Flera lärare växlar mellan olika hjälpmedel vid genomgångar, till exempel digitala hjälpmedel eller olika bildstöd. Elever beskriver i intervjuer att de får arbeta på olika sätt och med olika typer av uppgifter under lektioner. I intervjuer med både lärare och elever beskrivs att det finns elever som behöver mycket stöd av lärare i undervisningen, vilket påverkar lärarnas möjligheter att hjälpa alla elever i tillräcklig utsträckning. Det medför att det finns tillfällen i undervisningen när elever som skulle behöva hjälp inte får det, vilket påverkar studieron negativt under lektionerna.

Av granskningen framgår vidare att undervisningen är strukturerad, med intresseväckande inledningar och ett väl avvägt flöde för lektionernas upplägg. Av lektionsobservationer framgår att syftet med undervisningen presenteras på ett tydligt sätt, samt överensstämmer med målen i läroplanen. Lektionerna följer i huvudsak en struktur som innefattar både en tydlig introduktion och ett tydligt avslut. Flera lärare inleder lektioner med att presentera vad som ska göras under lektionen. Vidare avslutar lärarna exempelvis lektionerna med att sammanfatta lektionens innehåll, eller återknyter till syftet med lektionen. Det förekommer flera inslag i undervisningens genomförande där lärare förtydligar vissa arbetsmoment för eleverna, både i helklass och i mindre grupper. Under en lektion samlade exempelvis läraren några elever för att förtydliga ett arbetsmoment, utan att avbryta övriga elever i deras arbete.

Lärarna stärker elevernas självförtroende och motivation men det finns elever som behöver ytterligare anpassningar

Granskningen visar att undervisningen präglas av ett positivt och tillåtande klimat med flera inslag som stärker elevers självförtroende och motivation att lära. Lärarna har även höga förväntningar på eleverna. Av lektionsobservationer framgår att lärarna be-
römmar eleverna i undervisningen, exempelvis när eleverna slutfört ett arbetsmoment

under en lektion eller vid slutet på lektioner. Lärarna använder olika strategier för att uppmuntra elever att vilja lära, till exempel genom att referera till elevers intressen eller aktuella händelser för att motivera för eleverna varför olika moment i undervisningen är viktiga. Elever beskriver i intervjuer att lärarna på skolan är hjälpsamma och att det finns lärare på skolan som gör undervisningen intressant. Av intervjuer framgår även att det ibland förekommer att det finns en extra personalresurs under lektioner, vilket av elever beskrivs som en positiv möjlighet till mera stöd eller utmaningar.

Av granskningen framgår vidare att undervisningens innehåll och arbetssätt anpassas efter behov som finns i olika elevgrupper, däremot behöver vissa elever både mer stöd och fler utmaningar i undervisningen än vad som ges. Lärare beskriver i intervju att de utifrån kunskaper om elevgrupper anpassar lektioners upplägg, men lärarna är medvetna om att det finns elever på skolan som behöver ytterligare anpassningar. Vidare beskrivs att det finns en samverkan mellan lärare och elevhälsan för hur undervisningen kan anpassas för att komma så många elever som möjligt till godo. Lärare kan få stöd från elevhälsan för att anpassa undervisningen, där enskilda elevers behov av stöd kan generaliseras och stödjande insatser komma eleverna till del på gruppnivå. Trots denna samverkan för stödjande insatser framgår av intervjuer med lärare att det är svårt att utforma undervisningen på ett sätt där varje elevs behov och förutsättningar stimuleras.

Lärarna ger eleverna reflektionsmöjligheter men har begränsade metoder för att kontinuerligt utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna

Granskningen visar att eleverna får reflektera över olika frågeställningar utan givna svar i undervisningen och eleverna får strategier för att ta ansvar för sitt eget lärande. Vid ett flertal lektionsobservationer förekommer tillfällen där lärare ställer frågor till eleverna i undervisningen, samt resonerar och bekräftar elevers reflektioner. Flera lärare resonerar med eleverna över deras svar, snarare än att lärarna talar om för eleverna om de har svarat rätt eller fel. Eleverna uppmuntras vidare att lösa uppgifter på olika sätt och lärare fångar vid ett flertal tillfällen upp elevers olika lösningar vid genomgångar i helklass. Lektionsstrukturen som genomsyrar undervisningen ger eleverna goda möjligheter att utveckla och använda olika inlärningsstrategier. De varierade arbetssätten ger elever olika möjligheter att lära, till exempel genom att elever hjälper varandra eller genom att lärare ger elever olika strategier för problemlösning.

Av granskningen framgår vidare att lärarna i begränsad utsträckning låter elevernas synpunkter påverka planeringen och genomförandet av undervisningen. Av intervjuer framgår att det inte finns någon tydlig systematik på skolan i hur eleverna involveras i att kontinuerligt utvärdera undervisningen. Eleverna svarar visserligen på frågor som

delvis berör undervisningen, exempelvis i utvecklingssamtal och i trygghetsenkäter, men elevers möjlighet till kontinuerligt och påtagligt inflytande är begränsat. I Skolenkäten som genomfördes under vårterminen 2022 framgår att 45 procent av eleverna som svarat på enkäten i årskurs 5 upplever att de har få möjligheter till inflytande på lektionerna. Även om lärare i intervjuer beskriver att det förekommer att eleverna får utvärdera undervisningen, exempelvis genom exit tickets, framkom inga tydliga inslag av detta vid lektionsobservationer eller av elevintervjuer.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna och elevhälsan analyserar elevers och elevgruppers behov av såväl stöd som utmaningar i undervisningen, så att effektiva insatser kan prioriteras.

Granskningen visar att det finns tillfällen i undervisningen när elever behöver ytterligare lärarstöd i undervisningen för att utifrån sina förutsättningar och behov ges möjligheter att nå så långt som möjligt.

Skolinspektionen rekommenderar därför att skolan fortsätter att analysera både för- och nackdelar med de anpassningar som genomförs på gruppnivå. Genomgångar som omfattas av flera olika konkreta exempel kan vara bra för vissa elever, medan det får andra elever att tappa intresset. Lärare behöver därför i högre utsträckning bli medvetna om vilka konsekvenser de anpassningar som görs på gruppnivå kan få för elevernas engagemang. Läraren behöver vara beredd på att kunna ge både utmaningar och extra anpassningar i en och samma undervisningssituation, men också kunna utforma undervisningen så att stödjande insatser och utmaningar kommer alla elever till del. Analysen behöver utgå från observationer av undervisning och ske i nära samverkan mellan elevhälsan och lärare.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen, Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömning

Skolan präglas i flera delar av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att skolan bedriver ett medvetet och konkret arbete för att skapa trygghet på skolan. Arbetet bygger på kartläggning och analys av behov. Elever, lärare, elevhälsan och rektorn deltar i uppföljnings- och analysarbetet. Det finns också ett grundläggande arbete för att skapa och upprätthålla studiero, där elever bland annat deltar i utformandet av klassrumsregler. Tillämpningen av klassrumsreglerna varierar dock mellan lärare, vilket kan leda till att arbetet inte får tillräckligt stor effekt, eftersom det inte är tydligt för eleverna vad som gäller.

Motivering

Skolan har ett fungerande arbete för att skapa och upprätthålla trygghet

Granskningen visar att det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan. Skolans trygghetsarbete bygger på kartläggning och nulägesanalyser. Kartläggningar genomförs via flera enkäter, kränkingsanmälningar och samtal med elever. Resultaten från trygghetsenkäter följs upp av skolan och redovisas för eleverna genom att varje klass får ta del av resultatet för respektive klass. Elevråden på skolan tar del av resultaten på respektive stadium och utvärderar vilka behov som finns. Av intervjuer med elever beskrivs att de i huvudsak upplever sig trygga på skolan. Skolans kartläggningar visar att det finns en del skillnader i hur flickor och pojkar upplever tryggheten på skolan, men skolan har inte någon tydlig bild av vad det kan bero på. Av skolans kartläggning framgår även vilka platser på skolområdet som upplevs vara mer otrygga av elever. Rektorn har utifrån kartläggningar tillsatt resurser för att exempelvis ordna en lugn miljö med vuxennärvaro för elever på högstadiet. På låg- och mellanstadiet finns styrda rastaktiviteter för att trygga rasterna, av elevintervjuer framgår dock att elever upplever att det sällan förekommer styrda rastaktiviteter. Rektorn beskriver i intervju att skolans trygghetsteam har regelbundna möten och följer upp klassernas trygghetsarbete. Skolan arbetar även med materialet "trygga din grupp" som satts samman av olika funktioner i elevhälsan, och som lärarna ska använda i syfte att arbeta med trygghetsfrågor på skolan.

Skolan har till viss del ett samlat arbete för att skapa studiero

Granskningen visar att skolan till viss del arbetar systematiskt med att förbättra studieron på skolan, men det finns elever på skolan som upplever sig störda i sitt skolarbete. Av intervjuer och i inskickad dokumentation framgår att studieron är ett prioriterat utvecklingsområde på skolan. Av intervjuer beskrivs samstämmigt att studieron på skolan varierar. Vidare beskrivs att faktorer som otydliga instruktioner från lärare eller när ordinarie lärare är frånvarande och elever har vikarie är sådant som påverkar studieron negativt. Lektioner som börjar efter lunch har ofta sämre studiero jämfört med lektioner som börjar på förmiddagen. Skolan arbetar med flera strategier för att förbättra studieron på skolan, exempelvis är skolans uttalade lektionsstruktur ett medel i arbetet med att skapa studiero på skolan. Lektioner inleds ofta med att eleverna står på led utanför klassrummet och går in när läraren öppnar dörren, därefter samlas mobiltelefoner in innan eleverna sätter sig på bestämda platser i klassrummet.

Trots att lärarna använder sig av flera gemensamma strategier för att långsiktigt förbättra förutsättningarna för god studiero har lärarna delvis olika förhållningsätt i arbetet med att skapa studiero. Lärares olika förhållningssätt gör att studieron påverkas på ett sätt som gör att elever får svårt att koncentrera sig. Varje klass har gemensamt kommit överens om klassrumsregler, men av intervjuer framgår att reglerna ofta frångås och att lärare ofta får påminna om dem. Resultatet på Skolinspektionens skolenkät från vårterminen 2022 visar att många elever i årskurs 5 och årskurs 8 på skolan upplever att det ibland är så stökigt på lektionerna att det är svårt att koncentrera sig. Av intervjuer framkommer att en anledning till att studieron påverkas negativt, inte minst inför lektionsstarter, är att det kan vara stökigt och högljutt i korridorer. Rektorn beskriver i intervju att personella resurser är tillsatta på högstadiet i syfte att skapa en lugnare miljö i skolans korridorer.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att skolans rutiner och gemensamma förhållningssätt efterföljs av samtlig personal samt att det finns forum där lärare och elever diskuterar gemensamma strategier för att förbättra studieron.

Granskningen visar att skolan har ett samlat arbete för trygghet och studiero men de åtgärder som syftar till att förbättra studieron har ännu inte fått tillräckligt bra effekt. Det finns elever på skolan som inte har tillräckligt bra studiero eftersom de regler som finns inte efterföljs som det är tänkt.

Skolinspektionen rekommenderar därför att skolan fortsätter att arbeta mot ett gemensamt förhållningssätt för att förbättra studieron. Skolans arbete med ”trygga din grupp” kan utgöra en grund för skolans arbete med normer och värden, vilket är en grund för att skapa studiero. Skolan behöver också ta ansvar för att alla elever ges det stöd och de utmaningar de behöver och rektorn behöver tillsammans med lärarna analysera och söka orsaker till bristande studiero på flera plan. Även om studiero kan innebära olika ljudnivåer i klassrummet beroende på tillfälle är det viktigt att skolan grundligt analyserar hur studieron kan förbättras ytterligare. Skolan behöver ha väl fungerande forum för lärarna och eleverna att diskutera och komma överens om gemensamma strategier och förhållningssätt. Vad som framkommer vid utvecklingssamtal kan exempelvis sammanställas på gruppnivå och utgöra grund för vidare diskussion och analys.

Bedömning och betyg

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorns analys av avvikelser i lärarnas omdömen och betygsättning är alltför översiktlig. Rektorn ger däremot lärarna tillräckliga förutsättningar för att genom olika metoder kvalitetssäkra omdömen och betyg i samtliga ämnen och årskurser.

Motivering

Rektorns analys av avvikelser av omdömen och betyg är inte tillräckligt djupgående

Granskningen visar att rektorn följer upp lärarnas bedömningar i syfte att upptäcka avvikelser som kan ha sin grund i att lärare gör olika tolkningar av kriterierna för bedömning, men rektorns analyser av avvikelser är något begränsad. Rektorn har exempelvis identifierat avvikelser i elevers terminsbetyg i årskurs 6 jämfört med elevers provresultat på nationella prov i flera olika ämnen. Däremot är rektorns förklaringar till dessa

avvikelser översiktliga och av intervjuer med lärare och med rektorn framgår att rektorn inte har haft fördjupade diskussioner med lärare om vad avvikelserna beror på. Vidare framgår att lärare har gjort jämförelser av betyg mellan olika läsår i vissa ämneslag, vilket ger rektorn möjlighet att upptäcka avvikelser mellan läsår. Rektorn uppger i intervju att flera lärare på mellanstadiet endast sätter betyg vart tredje år, vilket gör att skolan behöver arbeta regelbundet för att alla lärare på mellan- och högstadiet bibehåller och utvecklar sin bedömarkompetens.

Rektorn ger lärarna tillräckliga förutsättningar för att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn ger lärarna i samtliga årskurser och ämnen tillräckliga möjligheter för att kvalitetssäkra sina bedömningar. Av intervjuer framgår att flera lärare planerar bedömningssituationer och sambedömer som ett led i att kvalitetssäkra betyg och omdömen. Vidare framkommer att Skolverkets bedömningsstöd, nationella prov och allmänna diskussioner mellan lärare är andra exempel på hur omdömen och betyg på skolan kvalitetssäkras. Skolan har också utbyten med närliggande skolor där framförallt lärare som undervisar i praktiska och estetiska ämnen kan samverka med andra lärare för att kvalitetssäkra betyg och omdömen. Av intervjuer framgår att lärarna i huvudsak har goda förutsättningar för att skapa likvärdiga bedömningar och att kvalitetssäkra omdömen och betyg. Likvärdighetsdiskussioner sker främst i skolans ämnesgrupper, exempelvis i hur lärare samverkar för att utforma bedömningsuppgifter.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att det genomförs fördjupade analyser när avvikelser i lärares omdömen eller betyg upptäcks.

Granskningen visar att rektorns analyser av avvikelser mellan betyg och nationella prov är något begränsad, eftersom att det inte finns några tydliga förklaringar av de skillnader som finns mellan elevers resultat på nationella prov och elevers betyg.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn analyserar avvikelser i lärares bedömning och betygssättning, exempelvis mellan omdömen eller betyg och nationella prov. Det är viktigt att skolenheten har rutiner för att exempelvis analysera betyg och nationella provbetyg ur olika perspektiv för att säkerställa att betygen är så rättvisande och likvärdiga som möjligt, och att de nationella proven särskilt har beaktats.

Om det kommer fram att det finns avvikelser mellan omdömen eller betyg och provresultat är det av vikt att rektorn undersöker vad avvikelserna kan bero på samt om de är motiverade eller inte. Sammantaget har rektorn ett ansvar för att detta analyseras utifrån att fastställa om eventuella skillnader kan bero på att lärarna har olika tolkningar av styrdokumentet, eller utifrån att de bedömt och vägt samman elevprestationer på olika sätt. Om rektorn finner att förklaringarna kan kopplas till lärares kompetens behöver rektorn säkerställa att bedömarkompetensen höjs.

På Skolinspektionens vägnar

Lena Westerman Annerborn
Beslutsfattare

Utredare John Haeberle har varit föredragande i ärendet.

I handläggningen av ärendet har även utredare Carl Bexell medverkat.

Bilaga 1: Underlag

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Nio lektionsobservationer på mellanstadiet
- Tre gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med representanter för skolans elevhälsa
- En intervju med rektorn.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärares utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Aspuddens skola är en kommunal grundskola belägen i Stockholms stad. Verksamheten omfattar årskurs F-9. Vid tidpunkten för granskningen gick 987 (enligt skolans information) elever på skolan.

Skolinspektionen besökte skolenheten den 21 och 22 februari 2023. Besöket och intervjuerna genomfördes av John Haeberle och Carl Bexell. Lektionsobservationer har endast genomförts på mellanstadiet.